

Sygn. akt VII U 1342/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 października 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR del. do SO Jarosław Matuszczak

Protokolant: referent stażysta Magdalena Szczygieł

po rozpoznaniu w dniu 29 października 2015 r. w Gdańsku

na rozprawie

sprawy L. O.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. z dnia 10 czerwca 2015 r. nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje L. O. prawo do emerytury począwszy od dnia 01 maja 2015 r. oraz stwierdza, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji w sprawie.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10 czerwca 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił ubezpieczonemu L. O. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z uwagi na niespełnienie warunków do nabycia dochodzonego świadczenia – tj. nielegitymowanie się przez skarżącego 15 – letnim stażem pracy w szczególnych warunkach. Do tego stażu pracy organ rentowy nie wliczył ubezpieczonemu okresu pracy od 01 marca 1975 r. na stanowisku operatora pomp i sprzęzarek oraz do dnia 14 grudnia 1978 r. oraz od dnia 15 grudnia 1978 r. do dnia 20 kwietnia 1983 r. na stanowisku aparatuowego uzdatniania wody – obydwu w czasie zatrudnienia u poprzednika prawnego (...) S.A. w G.. Stanowiska te nie odpowiadały zdaniem organu stanowisku z zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 07 lipca 1987 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach przemysłu chemicznego i lekkiego. (***decyzja – k.15***)

Odwołanie od powyższej decyzji wywiódł ubezpieczony, wskazując, że w tym okresie świadczył pracę na identycznym stanowisku pracy co w okresach zaliczonych przez organ rentowy do stażu pracy w szczególnych warunkach. Dodatkowo podniósł, że w okresie od dnia 24 kwietnia 1971 r. do dnia 13 maja 1973 r. odbywał służbę wojskową, którą należy zaliczyć do pracy w takich warunkach

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując argumentację zaprezentowaną w treści zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

L. O. urodził się w dniu (...),

Okoliczności bezsporne, nadto akta rentowe: wniosek o emeryturę z dnia 29 maja 2015 r. – k. 1-4.

Ubezpieczony w okresie od dnia 24.04.1971 r. do dnia 14.04.1973 r. odbywał zasadniczą służbę wojskową. Zarówno bezpośrednio przed jak i w ciągu 30 dni po okresie służby wojskowej ubezpieczony wykonywał pracę w szczególnych warunkach.

Dowód: kopia książeczki wojskowej – k. 20 – 21, akta rentowe (plik emerytalny): zaświadczenie o wykonywaniu prac w szczególnych warunkach (...) Sp. z o.o. w G. – k. 9.

W okresie od 01 marca 1975 r. do 30 kwietnia 1987 r. ubezpieczony był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Państwowym – (...) (poprzedniku prawnym (...) S.A. w G.) przy czym:

- w okresie od dnia 01.03.1975 r. do dnia 14.12.1978 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace: przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych na stanowisku operator pomp i sprężarek,
- w okresie od 15.12.1978 r. do dnia 20.04.1983 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych: aparatowy uzdatniania wody,
- w okresie od dnia 12.06.1984 r. do dnia 30.04.1987 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych: aparatowy.

Pracodawca traktował te prace jako pracę w szczególnych warunkach i wystawił ubezpieczonemu świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach, w którym wskazano, że świadczył pracę na stanowiskach wymienionych w wykazie A, dział II poz. 1 pkt 1 Zarządzenia nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 07.07.1987 r. (Dz. Urzędowy nr 4 z dnia 03.08.1987 r.).

Praca ubezpieczonego polegała na tym samym przez cały powyższy okres zatrudnienia. Zmieniała się jedynie nazwa jego stanowiska.

Okoliczności bezsporne w zakresie faktu zatrudnienia oraz wykonywania pracy w szczególnych warunkach w okresie 12.06.1984 – 30.04.1987 r., pozostałe – dowód:

- **akta sprawy: pismo wyjaśniające (...) S.A. w G. – k. 19, zeznania ubezpieczonego – k. 25 (czas nagrania 00:09:06 – 00:11:59).**
- **akta rentowe (plik kapitału początkowego): świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z 30.04.1987 r. – k. 7; (plik emerytalny): świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z 12.05.2015 r. – k. 7**
- **akta osobowe ubezpieczonej, cz. B (brak numerów kart): umowa o pracę, informacja o zmianie nazwy stanowiska na aparatowy uzdatniania wody bez zmiany warunków pracy i płacy z 28.12.1978 r., zmiana nazwy stanowiska na aparatowego z 24.09.1985 r., świadectwo pracy z dnia 27.04.1987 r.,**

Ubezpieczony w dniu 29 maja 2015 r. złożył w organie rentowym wniosek o emeryturę.

L. O. nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego, a w dniu 18 lutego 2011 r. ukończył 60 lat. Na dzień 01 stycznia 1999 r. bezspornie posiadał ogólny sumaryczny staż pracy 27 lat, 11 miesięcy i 12 dni, w tym 5 lat, 1 miesiąc i 14 dni pracy w szczególnych warunkach.

Okoliczności bezsporne, nadto: akta rentowe (plik kapitału początkowego): świadectwa pracy – k. 5 – 7, legitymacja ubezpieczeniowa – k. 30 – 32, zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu – k. 33 – 34, (plik emerytalny): wniosek o emeryturę z dnia 29.05.2015 r. – k. 1 – 4, zaświadczenia o pracy w szczególnych warunkach – k. 8 – 9, karta przebiegu zatrudnienia – k. 14.

Sąd zważył, co następuje:

I. Ocena dowodów:

Powyższy stan faktyczny, w spornej części Sąd ustalił na podstawie dokumentów prywatnych zgromadzonych w aktach sprawy w szczególności w aktach osobowych wnioskodawczynie oraz w aktach ubezpieczeniowych pozwanego organu emerytalnego.

Prawdziwość i rzetelność dokumentów z wyjątkiem dwóch świadectw o pracy w szczególnych warunkach nie była przez żadną ze stron kwestionowana. Sąd również nie znalazł podstaw do podważenia jej wiarygodności z urzędu. Dotyczyło to w szczególności dokumentów dotyczących przebiegu zatrudnienia ubezpieczonego, z których jasno wynikało, że o ile nazwa jego stanowiska zmieniała się trzykrotnie, to faktycznie nie doszło do zmiany zakresu jego obowiązków. Wynikało to w szczególności z pism pracodawcy o zmianach stanowisk z 28.12.1978 r. i z 24.09.1985 r., przy czym w pierwszym z nich wprost wskazano, że warunki pracy, a więc i zakres obowiązków nie ulega zmianie. W drugim zaś wskazano, że nazwa stanowiska ulega zmianie w związku z wprowadzeniem zakładowego regulaminu wynagradzania i nie przewidziano w nim zmiany warunków pracy. Dokumenty te potwierdziły zatem twierdzenie powoda o tym że zmian w wykonywanej przez niego pracy nie było a także wiarygodność świadectw pracy w szczególnych warunkach wystawiony za okres pracy w (...) Zakładach (...), które podważał w części pozwany organ.

W myśl art. 253 k.p.c. zdanie drugie, wobec zakwestionowania przez pozwanego organ prawdziwości tego dokumentu, to na ubezpieczonym spoczywał obowiązek udowodnienia, że oświadczenie w nim zawarte, prawdziwie relacjonuje fakty. L. O. przedstawiając wyjaśnienie od Grupy Lotos S.A. w G. zgodne z wyżej przywołanymi dokumentami z akt osobowych cz. B oraz składając zeznania udowodnił prawdziwość zaświadczenia a zatem sąd mógł się na nim oprzeć ustalając stan faktyczny.

Również zeznania samego ubezpieczonego składane w ocenie sądu spontaniczne oraz w pełni korelujące z pozostałym materiałem dowodowym w całości były w pełni wiarygodne.

II. Podstawa prawna rozstrzygnięcia:

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem niniejszego postępowania była kwestia ustalenia prawa ubezpieczonej do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Wyniki przeprowadzonego przez Sąd postępowania dowodowego wykazały, że L. O. legitymuje się wymaganym 15 – letnim stażem pracy w szczególnych warunkach, co sprawia, że stanowisko organu emerytalnego odmawiające wnioskodawczynie prawa do wcześniejszej emerytury nie jest słuszne.

Ogólne zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r. zostały uregulowane w treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2013, poz. 1440 ze zm.), zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje

emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, tj. spełniają łącznie następujące warunki na dzień 01 stycznia 1999 r. :

- 1) legitymują się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat - dla mężczyzn, 60 dla kobiet,
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet,
- 3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Bezspornym jest, iż ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999 r. udokumentowała okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze przekraczającym 25 lat, nie jest członkiem OFE, a w dniu 18 lutego 2011 r. ukończył wymagany prawem wiek 60 lat.

Strony pozostawały w sporze co do dwóch okresów pracy ubezpieczonego, podczas których zajmował stanowiska operatora pomp i sprzężarek i aparatuowego uzdatniania wody.

Dla uzyskania uprawnień do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym wymagane jest osiągnięcie wskazanego w przepisach wykonawczych wieku, a także przepracowanie określonej ilości lat w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Aktem wykonawczym, do którego odsyła ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Stosownie do treści § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli na dzień 1 stycznia 1999 r. spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W wykazie A – prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego – stanowiącym załącznik do rozporządzenia w dziale II (w Energetyce) wymieniono jedynie ogólnie prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i cieplnej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i cieplnych.

Z kolei w przepisach branżowych, tj. w wykazie A dział II (w Energetyce) poz. 1 pkt 1 Zarządzenia nr 7 Ministra Przemysłu chemicznego i Lekkiego z dnia 07.07.1987 r. (Dz. Urzędowy nr 4 z dnia 03.08.1987 r.) wymieniono stanowisko aparatuowego.

Dodatkowo wskazać należy, iż zgodnie z przepisem § 2 ust 1 i 2 powołanego wyżej rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Co do zasady okresy pracy, o których mowa powyżej, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2).

Jednakże w postępowaniu przed sądem, okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10

marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84, za: Lex), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez kodeks postępowania cywilnego środkami dowodowymi.

W ocenie sądu ubezpieczony legitymował się wymaganym przez prawo 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych.

Za taki okres należy uznać zatrudnienie go w okresie od dnia 01.03.1975 r. do dnia 14.12.1978 r. na stanowisku operator pomp i sprężarek oraz w okresie od 15.12.1978 r. do dnia 20.04.1983 r. na stanowisku aparatowy uzdatniania wody. W ich trakcie ubezpieczony stale oraz w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę identyczną jak w zaliczonym przez ZUS okresie od dnia 12.06.1984 r. do dnia 30.04.1987 r. kiedy zajmował stanowisko wprost odpowiadające nazwie użytej w w wykazie A dział II (w Energetyce) poz. 1 pkt 1 Zarządzenia nr 7 Ministra Przemysłu chemicznego i Lekkiego z dnia 07.07.1987 r. (Dz. Urzędowy nr 4 z dnia 03.08.1987 r.). Skoro w tym ostatnim okresie nie było żadnych wątpliwości, że L. O. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace: przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych to nie ma powodu by kwestionować wcześniejsze okresy, kiedy wykonywał identyczną pracę – stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Odmienne traktowanie tych okresów mimo wykonywania takiej samej pracy tylko ze względu na inną nazwę stanowiska jest niedopuszczalne.

Przy ustalaniu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach na podstawie wyżej przywołanego rozporządzenia, nie można kierować się względami nazewnictwa danego stanowiska pracy. Należy ustalić jakie prace wnioskodawca rzeczywiście wykonywał, bowiem ta okoliczność, nie zaś nazwa zajmowanego stanowiska, przesądza o ewentualnym istnieniu przesłanek dla przyznania dochodzonego świadczenia (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2004 r. sygn. akt II UK 337/03, OSNP 2004/22/392).

Mając na uwadze powyższe uwzględnienie zaliczenie spornego okresu do stażu pracy ubezpieczonego w szczególnych warunkach jest w pełni zasadne. Odwołujący się spełniła zatem wszystkie wymagane przesłanki niezbędne do nabycia prawa do dochodzonego przez nią świadczenia.

W konkluzji, z wyżej przytoczonych względów na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w zw. z art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, Sąd przyznał ubezpieczonej prawa do emerytury od dnia 01 maja 2015 r. (tj. od pierwszego dnia miesiąca w którym skarżąca złożyła w organie rentowym wniosek o dochodzone świadczenie).

Ponadto w punkcie II wyroku na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wnioskując a contrario, Sąd nie stwierdził odpowiedzialności pozwanego organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, mając na uwadze fakt, że dopiero wynik przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego, w szczególności dowody z dokumentów z akt osobowych i pisma wyjaśniającego (...) S.A. w G., pozwoliły na poczynienie miarodajnej oceny charakteru pracy świadczonej przez ubezpieczonego w spornym okresie zatrudnienia.